

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені К. Д. УШИНСЬКОГО»

**МУЗИЧНА ТА ХОРЕОГРАФІЧНА ОСВІТА
В КОНТЕКСТІ КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ СУСПІЛЬСТВА**

**Матеріали і тези X Міжнародної конференції
молодих учених та студентів
(18-19 жовтня 2024 р.)**

1 том

ОДЕСА 2024

УДК: 37+78+792.8+008-021.1

Музична та хореографічна освіта в контексті культурного розвитку суспільства. Матеріали і тези X Міжнародної конференції молодих учених та студентів (Одеса 18-19 жовтня 2024 р.). — Т.1. — Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2024. — 341 с.

Рекомендовано до друку вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського». Протокол № 4 від 31.10. 2024 р.

Рецензенти:

Мартинюк Тетяна Володимирівна, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри-професор кафедри мистецьких дисциплін і методик навчання Університету Григорія Сковороди в Переяславі;

Білова Наталія Костянтинівна, кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри музично-інструментальної підготовки Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського».

Матеріали і тези друкуються в авторській редакції.

Технічний редактор Ганна РЕБРОВА

©Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського, 2024

3. Kotlomanitova, H. (2018). Uprovadzhennya lohorytmiky v inklyuzyvne osvityne seredovyshche pochatkovoyi shkoly. Teoretychna i dydaktychna filolohiya. Seriya «pedahohika».

4. Ryznyk, O. S., & Darlinh, U. E. (2023). Muzychno-pedahohichna kontseptsiya Karlo Orfa yak universal'na teoriya rozvytku muzychnykh zdibnostey ditey. Science and innovation of modern world; proceeding of the VI International scientific and practical conference.

5. Sukhar, V. (2011). Lohorytmichni zanyattya v DNZ. 3-4 roky. Kharkiv: «Ranok».

6. Yarmula, K. O. (2019). Lohorytmika na muzychnykh zanyattakh. Khudozhni praktyky ta mystets'ka osvita u kroskul'turnomu prostori suchasnosti: materialy V Vseukrayins'koyi naukovy-praktychnoyi konferentsiyi.

Світлана БЕНДІКОВА,

викладач Єрусалимської академії музики і танцю,
аспірантка Криворізьського державного педуніверситету

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ТА ПЕДАГОГІЧНІ ПРИНЦИПИ НАВЧАННЯ СПІВУ В ЗАКЛАДАХ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ ТА ІЗРАЇЛЮ

Музична освіта є важливим чинником емоційного, естетичного та культурного розвитку особистості. Виклики, які стоять перед сучасною мистецькою освітою вимагають впровадження науково обґрунтованих підходів до навчання вокалу, з урахуванням унікальних культурних, соціальних та історичних умов України та Ізраїлю. Міжкультурна взаємодія, що базується на обміні досвідом, сприятиме збагаченню освітніх систем обох країн.

У сучасних наукових дослідженнях термін «підхід» має кілька значень: це може бути філософська концепція, що визначає загальні принципи досліджень, набір ключових ідей або метод аналізу конкретних завдань. Українські науковці визначають його як методологічний інструмент, що формує стратегію дослідницької діяльності та освітніх процесів.

На думку П. Сікорського, головними підходами в освіті є діалектичний, системний, аксіологічний, акмеологічний, компетентнісний, синергетичний, діяльнісний і особистісно-орієнтований. Він розглядає педагогічний підхід як основу для досягнення оптимальних результатів у навчанні та вихованні (П. Сікорський, 2021); І. Зязюн підкреслює, що підхід базується на системі принципів, що спрямовують освітні дослідження (І. Зязюн, 2008); О. Пехота наголошує на важливості вибору методів, що дозволяють досягти мети дослідження, а також важливості міждисциплінарних підходів (О. Пехота, 2004).

Обираючи педагогічні підходи, ми зосереджуємося на таких, як гуманістичний, культурологічний, компетентнісний, особистісно

орієнтований і творчий. Ці підходи є основою для навчання співу в мистецьких закладах Ізраїлю та ґрунтуються на теоретичних і методологічних дослідженнях, що обґрунтовують їхню ефективність.

Гуманістичний підхід сприяє формуванню унікальних виконавських якостей кожного учня, розвиваючи його творчі здібності, креативність та емоційну стійкість. Навчання співу за цим підходом передбачає розвиток самостійного мислення та особистої відповідальності за власний розвиток, а також спрямоване на розкриття особистісного потенціалу учнів через самовираження та розвиток емоційного інтелекту. Це є особливо важливим у мистецькій освіті, де процес навчання тісно пов'язаний із самореалізацією у виконавстві.

Д. Цзілун (2018) зазначає, що гуманістичний підхід зосереджується на індивідуалізації навчання, створенні умов для самореалізації через творчість та поєднанні виховного, розвивального й освітнього напрямів. Це сприяє технічному, емоційному й естетичному розвитку учнів, заохочуючи їх до самостійності та творчих експериментів.

Культурологічний підхід ґрунтується на врахуванні культурної спадщини та соціокультурного контексту під час навчання співу та передбачає акцент на інтеграції різних музичних традицій, що сприяє збагаченню музичного досвіду учнів і розвитку їхньої міжкультурної толерантності.

Важливим компонентом культурологічного підходу є принцип культуровідповідальності, що враховує національні традиції у вокальній підготовці. Він сприяє розвитку культурної свідомості учнів та формуванню національної ідентичності. Г. Падалка вважає культуровідповідність є ключовою соціальною засадою мистецької освіти, оскільки вона інтегрує культурні цінності в навчальний процес (Г. Падалка, 2010); О. Отич підкреслює важливість полікультурності та залучення до світової культури (О. Отич, 2005).

Принцип діалогічності культур сприяє інтеграції різних традицій, що збагачує музичний досвід учнів і розвиває толерантність. Наприклад, метод С. Рігса (S. Riggs, 1992) та Estill Voice Training (2010), важливі для поєднання різних вокальних технік, що підвищує рівень вокальної майстерності. У багатокультурному Ізраїлі цей підхід є ключовим для розуміння різних етнічних музичних традицій.

Принцип міжкультурної взаємодії допомагає учням розвивати толерантність та емоційний інтелект через вивчення музики різних народів. Це сприяє не лише підвищенню технічних навичок, але й розширенню культурної обізнаності (В. Ilari, L. Chen-Hafteck, L. Crawford, 2013).

Компетентнісний підхід у вокальній освіті спрямований на формування цілісної системи знань, умінь та навичок, що забезпечують ефективне застосування вокально-технічних знань і творчих вмінь у професійній діяльності. Основою є формування вокальної компетентності,

що включає технічну, інтерпретаційну та сценічну підготовку. Вона забезпечує розвиток вокальних навичок, музичного слуху та здатності до виразної інтерпретації творів.

У межах компетентнісного підходу важливим є принцип ціннісних орієнтацій, який формує усвідомлене ставлення до мистецтва та розуміння його соціальної й культурної значущості. Це дозволяє майбутнім вокалістам не лише виконувати музику на високому рівні, а й передавати глибокі емоційні та духовні змісти. Для компетентнісного підходу важливим є урахування досвіду ізраїльського педагога Г. Рафаелі (G. Raphaeli, 2008), який інтегрує психофізіологічні, емоційні та духовні аспекти, сприяючи не лише розвитку вокальних навичок, але й формуванню гармонійної особистості.

Особистісно орієнтований підхід враховує індивідуальні особливості учнів, розвиває їх емоційну саморегуляцію та здатність до самовираження через музику, що є ключовим у мистецькій освіті. Цей підхід важливий для нашого дослідження, оскільки він сприяє індивідуалізації навчання, дозволяючи учням розвивати свої вокальні здібності відповідно до унікальних потреб і творчого потенціалу, що підвищує ефективність освітнього процесу.

А. Шевченко (2020) зазначає, що особистісно-орієнтований підхід у вокальній освіті є ключовим, оскільки враховує індивідуальні особливості учня — музичні уподобання, творчі здібності та емоційний стан. Це сприяє самореалізації через творчість та розвиток вокальних навичок відповідно до інтересів і потенціалу учнів.

Творчий підхід у навчанні співу передбачає розвиток креативного мислення учнів через інноваційні методи, серед яких технологічні інновації (аудіо- та відеоаналіз, онлайн-платформи, Spectrographic Voice Analysis, VoceVista), інтеграція різних жанрів і стилів (джазу, попмузики та фольклорних стилів; використання техніки класичного бельканто в сучасних естрадних жанрах), імпровізація як засіб розвитку творчого мислення, тілесно орієнтовані методи співу (Alexander Technique, Feldenkrais Method), та психоемоційні методи (емоційна візуалізація, тілесно-орієнтована психотерапія). Ці підходи сприяють вільному самовираженню учнів і вдосконаленню їхніх вокальних навичок відповідно до сучасних вимог.

Отже, комплекс наукових підходів — гуманістичного, культурологічного, компетентнісного, особистісно-орієнтованого та творчого — виступає теоретичною та методологічною основою для нашого дослідження. Ці підходи є ключовими для розробки методики організаційно-методичних засад навчання співу в закладах мистецької освіти України та Ізраїлю, що забезпечує інтеграцію різних культурних традицій, розвиток індивідуальних здібностей учнів та підвищення якості їхньої виконавської майстерності.

ЛІТЕРАТУРА

- Зязюн, І. (2008). *Філософія педагогічної дії*: монографія. Київ; Черкаси: ЧПУ ім. Богдана Хмельницького.
- Отич, О. (2005). *Мистецтво у змісті професійної підготовки майбутнього педагога професійного навчання*. Полтава: Інтер Графіка.
- Падалка, Г. (2010). *Педагогіка мистецтва* (Теорія і методика викладання мистецьких дисциплін). Київ: Освіта України.
- Пехота, О. (2004). *Освітні технології*: навч.-метод. посіб. Київ: А.С.К.
- Сікорський, П. (2021). *Основні педагогічні підходи та їх вплив на формування навчальних технологій*. Освітні обрії, 1(52), с. 96–100.
- Шевченко, А. (2020). *Формування вокально-джазової культури підлітків на заняттях з естрадного співу*: дис. ... канд. пед. наук: 014 – Середня освіта (Музичне мистецтво). Суми.
- Цзілун, Д. (2018). *Методика формування навичок естрадного співу в учнів молодшого шкільного віку*: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Суми.
- Estill Voice International. (2010). *Estill Voice Training Certification Program*.
- Ilari, B., Chen-Hafteck, L., & Crawford, L. (2013). *Singing and cultural understanding: A music education perspective*. International Journal of Music Education, 31(2), 201-216.
- Raphaeli, G. (2008). *As Man Sings. (The Experience of Free Voice)*. Hardof. (Hebrew)
- Riggs, S. (1992). *Singing For The Stars: A Complete Program For Training Your Voice*. NY: Alfred Music.

Людмила КАСЬЯНЕНКО,

кандидат мистецтвознавства, професор;
Державний заклад «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К.Д.Ушинського»

ПРАКТИЧНІ ПОРАДИ МЕТОДУ РОЗВИТКУ ХУДОЖНЬО- ВИКОНАВСЬКОЇ ТВОРЧОСТІ УЧНЯ (ПРОСТІ ВІДПОВІДІ НА СКЛАДНІ ПИТАННЯ)

У навчанні гри на будь-якому інструменті завжди взаємодіють три невід'ємні елементи: застосування того чи іншого методичного підходу у вирішенні певних проблем; практичне освоєння методології для впровадження поставлених завдань та, нарешті, педагогічний досвід, який ґрунтується на постійному пошуку та вдосконаленні як методики, так і практики.

Теорія від практики відрізняється тим, що теорія ставить вчителю завдання - що треба робити, а індивідуальна практика кожного вчителя має відповідати на питання - як це зробити.

ЗМІСТ

Реброва О.

Мистецтво і наративи національно-патріотичного вихованн.....3

Шип С.

Музична педагогіка як практика, техніка, технологія, наука і мистецтво.....6

Ковальчук А.

Art as a means of improving the psychological state of personality.....7

Zheng Peixi, Stepanova L.

Formation of artistic skills as a task of vocal training of future bachelors of musical art.....11

Хе Сяо, Ашихміна Н.

Мотиваційно-ціннісне ставлення до вокальної підготовки майбутніх бакалаврів музичного мистецтва: сутність поняття.....14

Chen Yintsin, Ashykhmina N.

Reflective personality culture: interdisciplinary aspects of understanding.....17

Li Lanzhu, Rebrova, G.

Functionality and modern aspects of the development of folk-song creativity18

Milihlazova O., Stepanova L.

To the definition of the essence of the concept of "musical logarithmic" and its role in the development of preschool children.....21

Бендікова С.

Методологічні підходи та педагогічні принципи навчання співу в закладах мистецької освіти України та Ізраїлю.....25

Касьяненко Л.

Практичні поради методу розвитку художньо-виконавської творчості учня (прості відповіді на складні питання).....28

Йордан Н.

Родинно-обрядові свята Закарпаття у хореографічному мистецтві.....31

Неживясова М.

Формування виконавської компетенції здобувачів вищої освіти засобами інноваційних вокальних методик.....34

Му Сюєцзяо, Шип С.

Формальні та змістовні властивості стилю модерн у музичному мистецтві.....37

Матуліна І., Волкова Ю.

Соціальні функції хореографії в сучасному суспільстві.....39

Хао Шуан, Ірігіна С.

Ways to develop the musical and performing culture of future vocal teachers performing culture is a holistic communication system.....46

Крикін А.